

آخرین آغاز

| مجموعه شعر آیینی |
حامد حسین خانی

۱۳۹۲
مجموعه شعر

سرشناسه: حسین خانی، حامد، ۱۳۵۹
 عنوان و نام پدیدآور: آخرین آغاز: حامد حسین خانی.
 مشخصات نشر: نشر نون، ۱۳۹۲.
 مشخصات ظاهری: ۹۶ ص.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۶۴۴-۲-۸
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 موضوع: شعر فارسی — قرن ۱۴
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ ۹۲۴۴۳ / PIR۸۰۳۲
 رده بندی دیویی: ۸۱۵/۶۲
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۱۰۶۷۱۴

آخرین آغاز

مجموعه شعر

حامد حسین خانی

طرح جلد، گرافیک و کتاب رایی: (برانتز)

۹۶ صفحه

تیراژ: ۱۶۵۰ نسخه

چاپ اول بهار ۱۳۹۲

لیتوگرافی و چاپ: ترانه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۶۴۴-۲-۸

ISBN: 978-600-93644-2-8

تلفن: ۰۹۳۸ ۴۱۱ ۸۳۲۲

noonpub@gmail.com

هرگونه برداشت از متن منوط به اجازه‌ی رسمی از ناشر است.

حوزه هنری استان کرمان
 واحد آفرینش‌های ادبی

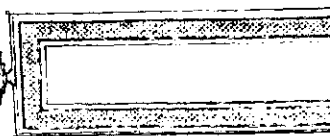

نشر نون

www.noonpub.com

NOON PUBLISHING & P

Printed in IRAN

فهرست

۸
یادداشت

۱۱
نیایش‌نامه

الهی به تسبیح برآنه‌ها
چشمه‌ی نور و گل و آینه و آب حیات

۱۹
آخرین پیغامبر

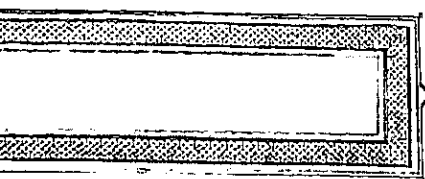
حضرت عشق به صد معجزه کاوش می‌کرد
با کوله‌باری از تماشای خدا دیروز

۲۷
مولا بخوان

باز روی لب این پنجره‌ها نام کسی ست
مولا! بخوان، برای شما کار ساده‌ای ست
دریا به سمت آسمان با ماه برمی‌گشت
رها کنید که مستان غلاف بردارند

۳۹
یاس مدینه

باز بگو راز مرا با همه
در سینه‌ی سرخ افق پیداست سوسویش
حضرت دوست در باغ هستی، خوشه‌ی نوری از یاس دارد

۵۱

کاروان شفق

و یک باغبان بود و یک باغ سبز
آه مولا کسی نمی‌داید
کاروان کربلا برگشته اقیانوس وار
آب، این ره‌گذر خسته‌ی جاری در خاک
آن‌گونه در آن دشت منور شده بودند
ظهر است و کشتگان تو در شط کربلا
هفتاد و دو بار شهید شده بود
او غریبه نیست

۷۷

چله‌ی تاک

شبیه شمعی که نیمه‌جان است، چه زود پایان گرفته بودم
آقا ببخشا که امشب، شعر جدیدی ندارم
مسافری که سوار کجاوه‌ی نور است
پرنده باز غزل شد، به آشیان برگشت

۸۹

به زیتون و زمان سوگند

بهار از پشت چشمان تو ظاهر می‌شود روزی
آتش گرفته روح زمان، اندوه، چون زخم دشنه در جگر خاک است
آقا دروغ‌ها همه باور شدند، آه!

یادداشت

بسیاری از مردمان سرزمین ما با خاندان واپسین پیامبر خدا الفتی دیرینه دارند. شاعران این سرزمین هم پایه‌های این الفت دیرسال آمده‌اند و در همیشگی تاریخ تا به امروز با شعرهایشان آیینیهایی ساخته‌اند برای بازتاب این الفت؛ البته به شکل‌های مختلف. در روزگاری «محتشم کاشانی» کربلا، این بلندای تاریخ درخشان شیعه را، از دریچه‌ی سوگ دیده و ترکیب‌بندی ماندگار آفریده و در زمانه‌ی «عمان سامانی» نگاهی از منظر عرفان به آن حماسه‌ی جاودان داشته و «گنجینه‌ی اسرار» را از خود به یادگار گذاشته است.

آخرین آغاز

۸

در دوره‌ی معاصر هم شاعران، به این مضمون بلند توجهی ویژه داشته‌اند و اتفاقاً بسیاری از صاحب‌نظران بر این باورند که درخشان‌ترین شعرها در این زمینه، در همین روزگار سروده شده است. شاید یک دلیل این درخشان‌تر بودن، اندیشیدن بیش‌تر و بهتر به گستردگی این ساحت در دوره‌ی معاصر است؛ ساحتی که چند سالی است به نام «شعر آیینی» شناخته شده و شعرهایی که به آستان آسمانی اهل‌بیت (علیهم‌السلام) پیشکش می‌شود، بخشی از این گستره‌ی گسترده است و البته بخشی بسیار مهم و تاثیرگذار.

در این سال‌ها شاعران بسیاری -پیر و جوان- به سرودن «شعر آیینی» پرداخته‌اند؛ شعرهایی با موضوع‌ها و مضمون‌های گوناگون، اما همه‌ی آنها زیر یک خیمه‌ی بزرگ و بلند و تحت یک عنوان؛ ادبیات آیینی.

مجموعه‌ای که در دست دارید، دربرگیرنده‌ی آفرینش‌های شاعرانه‌ی «حامد حسین‌خانی» از شاعران جوان و توانای استان کرمان، در همین عرصه است؛ شعرهایی که در هفت فصل «آخرین آغاز» جای گرفته‌اند.

بررسی جامع آنچه که حسین‌خانی در سال‌های شاعری‌اش به عنوان «شعر آیینی» به مخاطبان عرضه کرده و امروز آن‌ها را در این دفتر گرد آورده، در یادداشتی کوتاه نمی‌گنجد، اما در نگاهی گذرا می‌توان سروده‌های او را در سه

بخش زیر قرار داد و نمایی کلی از آن‌ها را به تماشا نشست:

یک. مدیحه‌ها: شعرهایی که در مدح و ثنای اهل بیت (علیهم‌السلام) سروده شده‌اند و شاعر کوشیده در قالب کلمات، به پیشگاه ایشان عرض ارادت هنرمندانه‌ای داشته باشد. نمونه‌های این بخش را می‌توان در فصل‌های «آخرین پیامبر»، «مولا بخوان» و «جله‌ی خاک» سراغ گرفت.

دو. مرثیه‌ها: شعرهایی که در رثای اهل بیت (علیهم‌السلام) سروده شده‌اند و شاعر کوشیده عرض ارادت هنرمندانه‌اش را این‌بار با نگاهی سوگ‌محور بیامیزد. نمونه‌های موفق‌تر این بخش را می‌توان در فصل «کاروان شفق» سراغ گرفت. سه. فراتر از مدح و رثا:

برای توضیح مختصر این بخش با نگاهی گذرا به شعرهای این دفتر، باید به نکته‌ای اشاره و آن را در هیأت یک پرسش مطرح کنم: شعر آیینی روزگار ما چه قدر توانسته شعر روزگار ما باشد؟ به عبارت دیگر، آیا شعر آیینی روزگار ما برای مردمان روزگار ما «حرف» دارد؟ نمی‌خواهم وارد بحث درازدامن و دامنه‌دار «پیام»‌دار بودن یک شعر یا «پیام»‌ندار بودن یک شعر بشوم، اما بر این باورم که شعر آیینی باید برای مخاطبانش «حرف» داشته باشد؛ یا ساده‌تر بگویم: باید به درد مخاطبانش بخورد.

آیا «مدح» به‌تنهایی می‌تواند برای انسان امروز سودی در بر داشته باشد؟ یعنی همین که شاعری قلم بردارد و در ستایش یکی از امامان معصوم شعر بنویسد، ستایش او - هرچند شاعرانه باشد - راه به جایی خواهد برد؟ یا «رثا»؛ آیا صرف بازگویی مصیبت‌ها و پرداختن به اندوه اهل بیت پیامبر، گرهی از کار فروبسته‌ی انسان امروز باز می‌کند؟ این‌ها حتماً ارزشمند و لازم است اما کافی نیست. اگر شعر آیینی در همین مرحله‌ی مقدماتی مدح و ثنا و رثا بماند و تنها کوشش شاعرش این باشد که گاهی با کلامی پُرطمراق - و

حتی اغراق آمیز - ستایش کند و گاهی با زبان و بیانی غم‌ناک - و حتی گاهی تحقیر آمیز - مصیبت بخواند، آیا به درد انسان امروز خواهد خورد؟
«انسان امروز» موجودی است با جهانی دیگر گونه که دنیایش را از دریچه‌های بی‌شماری می‌توان دید. به زعم من، شاعر شعر آیینی باید نگاهی فراگیر داشته باشد و بداند که در هر حال، شعر به دست مخاطب خواهد رسید.

گاهی می‌بینیم که برخی از شاعران در همین پله‌های ستایش و مرثیه مانده‌اند و نتوانسته‌اند از این پله‌ها، پلی بسازند برای ارتباط برقرار کردن بین معارف، مفاهیم و آموزه‌های دینی و زندگی امروزی مخاطبان‌شان.

اما شاعر مجموعه‌ی «آخرین آغاز» با عنایت به دانش و بینشی که از پس سال‌ها کاوش و کوشش به دست آمده و او را به عنوان شاعری متکی بر اندیشه‌ای پرورش یافته به جامعه‌ی ادبی کشور شناسانده است، در کنار مدیحه‌ها و مرثیه‌های خواندنی و تاثیر گذارش (مثل شعر به یاد ماندنی «ماه‌ساقی»)، بارها «فراتر از مدح و رثا» دست به آفرینش ادبی زد و از این پله‌ها محملی برای ایجاد آن پل، ساخته و از این دست، در «آخرین آغاز» او فراوان است.

کوشش‌های ارزشمند «حامد حسین‌خانی» در آفرینش شعرهای ارج‌مند آیینی، در آن آستان آسمانی ماحور باد.

آخرین آغاز

۱۰

محبوبی احمدی

واحد آفرینش‌های ادبی

حوزه هنری استان کرمان

فروردین ۱۳۹۲